TÒA ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 5 - LẠNG SƠN**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập –Tự do – Hạnh phúc**
Bản án số: 09/2025/HNGĐ-ST Ngày 04-9-2025 V/v Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn	

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 5 - LẠNG SƠN

- Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Hoàng Văn Duy

Các Hội thẩm nhân dân:

Bà Vy Thị Thơm

Bà Lý Thị Phẩm

***-Thư ký phiên tòa*:** Bà Vương Thị Choi - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 5 - Lạng Sơn.

***- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân khu vực 5-Lạng Sơn tham gia phiên tòa*:** Ông Ma Văn Duy - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 9 năm 2025 tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 5 - Lạng Sơn xét xử sơ thẩm công khai vụ án Hôn nhân và gia đình thụ lý số: 23/2025/TLST-HNGĐ, ngày 25 tháng 6 năm 2025 về việc Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 07/2025/QĐXXST-HNGĐ, ngày 11 tháng 8 năm 2025 giữa các đương sự:

- *Nguyên đơn:* Chị Sầm Thị H, sinh năm 1997, địa chỉ: Thôn K, xã C, huyện Đ, tỉnh Lạng Sơn, nay là thôn K, xã C, tỉnh Lạng Sơn, có mặt.

- *Bị đơn:* Anh Dương Kim Q, sinh năm 1988, địa chỉ: Thôn C, xã Đ, huyện Đ, tỉnh Lạng Sơn, nay là thôn C, xã Đ, tỉnh Lạng Sơn, có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo nội dung đơn khởi kiện ngày 20/6/2025, bản tự khai và quá trình giải quyết vụ án nguyên đơn chị Sầm Thị H trình bày: Chị Sầm Thị H và anh Dương Kim Q kết hôn với nhau từ năm 2015, quá trình chung sống anh chị có 01 con chung là cháu Dương Bảo N, sinh ngày 11/3/2015. Đến năm 2018 do vợ chồng có nhiều mâu thuẫn nên chị làm đơn xin ly hôn tại Toà án nhân dân huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn. Ngày 10/10/2018 Tòa án nhân dân huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn đã ban hành Quyết định công nhận thuận tình ly hôn và sự thỏa

thuận của đương sự số 21/2018/QĐST-HNGĐ. Theo quyết định về con chung đã giao cho anh Dương Kim Q được trực tiếp nuôi dưỡng con chung là cháu Dương Bảo N, chị Sầm Thị H không phải cấp dưỡng nuôi con do anh Dương Kim Q không yêu cầu. Tuy nhiên, sau khi ly hôn anh Dương Kim Q không đảm bảo điều kiện chăm sóc, giáo dục con, cụ thể: Anh Dương Kim Q không đưa đón con đi học đầy đủ, để con phải tự đi bộ về trong điều kiện nguy hiểm; cản trở chị Sầm Thị H và bên nhà ngoại thăm nom con; không quan tâm chăm sóc khi con ốm đau; anh Dương Kim Q không trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc con mà giao con cho ông bà nội chăm sóc; bản thân anh Dương Kim Q không có việc làm ổn định, hiện đã kết hôn với người khác và có con riêng, không còn tập trung chăm sóc cháu Dương Bảo N. Chị Sầm Thị H cho rằng mình có điều kiện tốt hơn để trực tiếp nuôi dưỡng con, cụ thể: Chị Sầm Thị H có nhà ở ổn định, gần trường học, có số tiền tiết kiệm 160 triệu đồng, thu nhập trung bình 18-20 triệu đồng/tháng từ công việc phiên dịch, chị chưa tái hôn, có bà ngoại hỗ trợ chăm sóc cháu, đồng thời từ trước đến nay chị vẫn là người chu cấp chính cho con. Cháu Dương Bảo N cũng có nguyện vọng dược ở với mẹ. Do vậy chị Sầm Thị H đề nghị Tòa án nhân dân huyện Đình Lập (nay là Tòa án nhân dân khu vực 5 – Lạng Sơn) thay đổi người trực tiếp nuôi con, giao cháu Dương Bảo N, sinh ngày 11/3/2015 cho chị Sầm Thị H trực tiếp nuôi dưỡng đến khi cháu trưởng thành, chị Sầm Thị H không yêu cầu anh Dương Kim Q cấp dưỡng nuôi con.

Bị đơn anh Dương Kim Q trình bày: Năm 2018 anh và chị Sầm Thị H đã được Toà án nhân dân huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn giải quyết ly hôn và giao cho anh được trực tiếp nuôi con là cháu Dương Bảo N. Hiện nay anh đang sống chung với chị Hoàng Thị P và có 01 người con chung là cháu Dương Bảo H1, sinh năm 2023, chị Hoàng Thị P có một người con riêng là cháu Dương Huyền T, sinh năm 2018. Anh có nhà ở ổn định, thu nhập của anh và chị Hoàng Thị P khoảng 10.000.000 đồng/tháng từ việc khai thác nhựa thông và làm nông nghiệp, có ông bà nội hỗ trợ chăm sóc con, anh hoàn toàn có đủ điều kiện để nuôi con. Chị Sầm Thị H đã bỏ nhà đi từ khi cháu Dương Bảo N mới được 18 tháng tuổi, từ đó cháu Dương Bảo N do anh và ông bà nội chăm sóc. Chị Sầm Thị H không cấp dưỡng, không thăm nom con cho đến khi con học lớp 01 chị Sầm Thị H mới thỉnh thoảng gửi tiền, quần áo cho con, việc chị Sầm Thị H thăm nom, đưa đón cháu Dương Bảo N anh không cản trở. Anh không đồng ý yêu cầu khởi kiện của chị Sầm Thị H. Anh Dương Kim Q đề nghị được tiếp tục trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục cháu Dương Bảo N, không yêu cầu chị Sầm Thị H cấp dưỡng nuôi con.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, ông Dương Chống S là bố đẻ của anh Dương Kim Q cho biết: Khoảng cuối năm 2016 chị Sầm Thị H bỏ nhà đi, đến năm 2018 chị Sầm Thị H và anh Dương Kim Q ly hôn. Từ khi chị Sầm Thị H bỏ đi, cháu Dương Bảo N chủ yếu do ông bà nội chăm sóc, còn các chi phí nuôi cháu thì do anh Dương Kim Q chu cấp. Thời gian đầu chị Sầm Thị H không về thăm con lần nào cho đến khi cháu Dương Bảo N học lớp 01 chị Sầm Thị H thỉnh thoảng đến đón cháu về bên ngoại chơi. Cháu Dương Bảo N đi học

cách trường khoảng 5,5km, việc đưa đón cháu đi học là do ông và anh Dương Kim Q thay nhau đưa đón cháu đi học, thỉnh thoảng cháu Dương Bảo N có đi bộ về một đoạn nhưng ông hoặc bố vẫn đến đón. Sức khỏe của cháu Dương Bảo N tốt, phát triển bình thường, thỉnh thoảng có ho, sổ mũi, cảm cúm thì gia đình cũng đưa cháu đi khám bình thường. Nay chị Sầm Thị H yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, ông không đồng ý. Đề nghị Tòa án tiếp tục giao cháu Dương Bảo N cho anh Dương Kim Q nuôi dưỡng, ông sẽ hỗ trợ anh Dương Kim Q trong việc chăm sóc cháu.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, bà Vi Thị T1 là mẹ đẻ của chị Sầm Thị H cho biết: Năm 2018 chị Sầm Thị H và anh Dương Kim Q ly hôn, sau khi ly hôn chị Sầm Thị H về ở với bà, hiện nay chỉ có 02 mẹ con ở cùng nhau, ngôi nhà đang ở hiện nay giấy chứng nhận quyền sử dụng đất mang tên chị Sầm Thị H. Chị Sầm Thị H có trình độ tiếng Trung, tiếng Anh tốt có thể phiên dịch, thu nhập trung bình khoảng 18.000.000 đồng – 20.000.000 đồng/tháng. Bà là người thường xuyên đón cháu về chơi và chăm sóc lúc cháu Dương Bảo N ốm. Mỗi lần đưa đón cháu rất khó khăn do gia đình anh Dương Kim Q ngăn cản, nhiều lần không cho đón. Nay chị Sầm Thị H yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, giao cháu Dương Bảo N cho chị Sầm Thị H trực tiếp nuôi dưỡng, bà nhất trí.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, ông Sái Văn Đ – Trưởng thôn Còn Áng, xã Đ, tỉnh Lạng Sơn cho biết: Anh Dương Kim Q hiện đang chung sống như vợ chồng với chị Hoàng Thị P và có 01 người con chung là cháu Dương Bảo H1, sinh năm 2023, chị Hoàng Thị P có một người con riêng là cháu Dương Huyền T, sinh năm 2018, còn cháu Dương Bảo N là con chung của anh Dương Kim Q và chị Sầm Thị H, cháu Dương Bảo N chủ yếu do ông bà nội chăm sóc. Anh Dương Kim Q nghề nghiệp chủ yếu làm ruộng, khai thác nhựa thông, thu nhập trung bình khoảng trên 10.000.000 đồng/tháng. Anh Dương Kim Q có nhà ở ổn định, so với điều kiện nông thôn thì anh Dương Kim Q có đủ điều kiện để nuôi được 03 con.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, ông Mai Văn H2 – Trưởng thôn Khe Bó, xã C (nay là xã C), tỉnh Lạng Sơn cho biết: Gia đình của chị Sầm Thị H chỉ có chị Sầm Thị H và mẹ là bà Vi Thị T1 ở với nhau tại nhà của chị Sầm Thị H. Trước đây chị Sầm Thị H đi làm công ty ở Bắc Giang, còn bây giờ chị Sầm Thị H làm phiên dịch tiếng Trung tự do thu nhập hàng tháng khoảng 18.000.000 đồng – 20.000.000 đồng. Nhà chị Sầm Thị H cách trường tiểu học, trung học cơ sở của xã khoảng 01km. Việc chị Sầm Thị H yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, đề nghị Tòa án căn cứ vào tình hình thực tế của các bên để giải quyết theo quy định.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, bà Mai Thị C – Phó Trưởng phòng văn hóa xã hội xã C, tỉnh Lạng Sơn cho biết: Gia đình của chị Sầm Thị H chỉ có chị Sầm Thị H và mẹ là bà Vi Thị T1 ở với nhau, giấy tờ nhà đất mang tên ai bà không biết. Trước đây chị Sầm Thị H đi làm công ty ở Bắc Giang, còn bây giờ chị Sầm Thị H làm gì bà không nắm được. Việc chị Sầm Thị H trình bày

chị Sầm Thị H làm phiên dịch tiếng Trung tự do, thu nhập hàng tháng khoảng 18.000.000 đồng – 20.000.000 đồng bà không nắm được, đề nghị chị Sầm Thị H tự chứng minh với Tòa án. Việc chị Sầm Thị H yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, đề nghị Tòa án căn cứ vào tình hình thực tế của các bên để giải quyết theo quy định.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, ông Hoàng Minh T2 – Phó Trưởng phòng văn hóa xã hội xã Đ, tỉnh Lạng Sơn cho biết: Anh Dương Kim Q nghề nghiệp chủ yếu là làm ruộng, khai thác nhựa thông, hoàn cảnh kinh tế bình thường, thu nhập cụ thể ông không nắm được. Anh Dương Kim Q hiện đang sống chung như vợ chồng với chị Hoàng Thị P và có 01 người con chung là cháu Dương Bảo H1, sinh năm 2023, chị Hoàng Thị P có một con riêng là cháu Dương Huyền T, sinh năm 2018, còn cháu Dương Bảo N là con chung của anh Dương Kim Q và chị Sầm Thị H. Anh Dương Kim Q có nhà ở ổn định, so với điều kiện nông thôn anh Dương Kim Q có đủ điều kiện để nuôi được 03 con. Việc chị Sầm Thị H yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, đề nghị Tòa án căn cứ vào tình hình thực tế của các bên để giải quyết theo quy định.

Tại biên bản xác minh ngày 23/7/2025, bà Hà Thị T3 – Giáo viên chủ nhiệm lớp 4 – B (lớp cháu Dương Bảo N) cho biết: Kết quả năm học lớp 4 của cháu Dương Bảo N là hoàn thành chương trình, đủ điều kiện lên lớp 5. Trong năm cháu Dương Bảo N có nghỉ học 02 tuần do cháu bị ốm, phụ huynh có xin phép. Các khoản tiền phải đóng như tiền sách, tiền đồng phục, quỹ lớp…phụ huynh nộp đầy đủ. Trong đó có tiền đồng phục và tiền quỹ lớp chị Sầm Thị H là người trực tiếp chuyển khoản cho bà để nộp cho cháu Dương Bảo N.

Cháu Dương Bảo N cho biết: Cháu là con bố Dương Kim Q, mẹ Sầm Thị H. Bố mẹ cháu ly hôn cháu được Toà án giao cho ở với bố. Hiện nay, cháu chủ yếu ở với ông bà nội, nhiều khi cháu phải nghỉ học để ở nhà để trông em. Cháu có nguyện vọng được về ở với mẹ Sầm Thị H, nguyện vọng của cháu là hoàn toàn tự nguyện, không bị ai ép buộc.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Lạng Sơn tham gia phiên tòa xét xử sơ thẩm, phát biểu ý kiến: Quá trình giải quyết vụ án từ khi thụ lý đến trước khi mở phiên tòa Thẩm phán và Thư ký tòa án tuân theo đúng trình tự tố tụng. Tại phiên tòa Hội đồng xét xử sơ thẩm thực hiện đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Về phía các đương sự đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định tại Điều 70, Điều 71, 72 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Về việc giải quyết vụ án đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng điểm a khoản 1 Điều 35, điểm a khoản 1 Điều 39, Điều 147; Điều 271 và Điều 273 của Bộ luật Tố tụng dân sự; các Điều 81, 82, 83, 84 của Luật hôn nhân và gia đình; điểm a khoản 1 Điều 24, khoản 2 Điều 26 Nghị quyết 326/UBTVQH ngày 30/12/2016 xử: Chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con của chị Sầm Thị H, giao cháu Dương Bảo N, sinh ngày 11/3/2015 cho chị Sầm Thị H trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục; về cấp dưỡng nuôi con: Anh Dương Kim Q không phải cấp dưỡng nuôi con và anh Dương Kim Q có quyền và nghĩa vụ thăm nom con chung, không ai được cản trở. Về án phí: Anh Dương Kim Q phải chịu án phí

dân sự sơ thẩm sung ngân sách nhà nước. Tuy nhiên, chị Sầm Thị H tự nguyện chịu án phí cho anh Dương Kim Q nên đề nghị Hội đồng xét xử ghi nhận sự tự nguyện này của chị Sầm Thị H.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Nguyên đơn khởi kiện yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn vì vậy xác định quan hệ pháp luật là tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn theo khoản 3 Điều 28 Bộ luật Tố tụng dân sự. Anh Dương Kim Q có hộ khẩu thường trú tại thôn C, xã Đ, tỉnh Lạng Sơn, do đó Tòa án nhân dân huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn (nay là Tòa án nhân dân khu vực 5 – Lạng Sơn) thụ lý và giải quyết vụ án là đúng thẩm quyền.

[2] Về nội dung: Chị Sầm Thị H và anh Dương Kim Q đã ly hôn theo Quyết định công nhận thuận tình ly hôn và sự thỏa thuận của các đương sự số 21/2018/QĐST-HNGĐ ngày 10/10/2018 của Tòa án nhân dân huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn. Về con chung hai bên thỏa thuận giao cháu Dương Bảo N, sinh ngày 11/3/2015 cho anh Dương Kim Q trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng; chị Sầm Thị H không phải cấp dưỡng nuôi con. Tuy nhiên, sau khi ly hôn anh Dương Kim Q không trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng cháu Dương Bảo N mà chủ yếu cháu Dương Bảo N do ông bà nội chăm sóc. Anh Dương Kim Q hiện đang sống chung như vợ chồng với chị Hoàng Thị P và có 01 người con chung là cháu Dương Bảo H1, sinh năm 2023, ngoài ra chị Hoàng Thị P có một người con riêng là cháu Dương Huyền T, sinh năm 2018 cũng đang sinh sống cùng anh Dương Kim Q. Như vậy, tính đến thời điểm hiện nay anh Dương Kim Q và chị Hoàng Thị P phải nuôi dưỡng 03 người con. Theo xác minh tại chính quyền địa phương thể hiện anh Dương Kim Q hiện nay nghề nghiệp chủ yếu là làm nông nghiệp, khai thác nhựa thông thu nhập trên 10.000.000 đồng/tháng, với mức thu nhập như trên thì không đảm bảo để có thể nuôi dưỡng cả gia đình gồm 05 nhân khẩu. Về điều kiện đến trường học của cháu Dương Bảo N cũng khó khăn do nhà anh Dương Kim Q cách trường tiểu học khoảng 5,5km, việc đi học của cháu Dương Bảo N rất khó khăn nhất là những ngày mưa, bão; bản thân anh Dương Kim Q chỉ học đến lớp 6 nên trong việc dạy dỗ cháu Dương Bảo N cũng gặp nhiều khó khăn.

[3] Về phía chị Sầm Thị H hiện nay chưa lập gia đình, có công việc ổn định với mức thu nhập ổn định từ 18.000.000 đồng – 20.000.000đồng/tháng, có sổ tiết kiệm, có nhà ở ổn định cách trường tiểu học và trung học cơ sở khoảng 01km, cháu Dương Bảo N là con gái nên rất cần sự chăm sóc trực tiếp của người mẹ, nguyện vọng của cháu Dương Bảo N cũng mong muốn được ở cùng mẹ. Mặt khác, chị Sầm Thị H có trình độ văn hóa nên sẽ thuận lợi hơn trong việc dạy dỗ cháu Dương Bảo N. Hội đồng xét xử thấy để đảm bảo cho sự phát triển đầy đủ về mọi mặt của cháu Dương Bảo N, xét thấy cần thay đổi người trực tiếp nuôi con, giao cháu Dương Bảo N cho chị Sầm Thị H trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục là phù hợp với quy định của pháp luật. Sau khi thay đổi

người trực tiếp nuôi con anh Dương Kim Q có quyền và nghĩa vụ thăm nom con chung, không ai được cản trở.

[4] Về cấp dưỡng nuôi con: Chị Sầm Thị H không yêu cầu anh Dương Kim Q cấp dưỡng nuôi con nên Hội đồng xét xử không xem xét giải quyết.

[5] Về án phí: Anh Dương Kim Q phải chịu án phí dân sự sơ thẩm theo quy định. Tuy nhiên, tại phiên tòa chị Sầm Thị H tự nguyện chịu án phí cho anh Dương Kim Q vì vậy tiền án phí do anh Dương Kim Q phải chịu sẽ được trừ vào số tiền tạm ứng án phí chị Sầm Thị H đã nộp tại Chi cục thi hành án dân sự huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn (nay là Phòng thi hành án dân sự khu vực 5 – Lạng Sơn).

[6] Về quyền kháng cáo: Các đương sự có quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào các Điều 81, 82, 83, 84 của Luật hôn nhân và gia đình;

Căn cứ vào khoản 1 Điều 28; điểm a khoản 1 Điều 35; điểm a, khoản 1 Điều 39; khoản 1 Điều 147; Điều 271; khoản 1 Điều 273 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ vào điểm điểm a khoản 1 Điều 24; khoản 2 Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con của chị Sầm Thị H. Giao cháu Dương Bảo N, sinh ngày 11/3/2015 cho chị Sầm Thị H trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục cho đến khi cháu Dương Bảo N đủ 18 tuổi.

2. Về cấp dưỡng nuôi con: Chị Sầm Thị H không yêu cầu Toà án giải quyết. Sau khi thay đổi người trực tiếp nuôi con anh Dương Kim Q có quyền và nghĩa vụ thăm nom con chung không ai được cản trở.

3. Về án phí: Anh Dương Kim Q phải chịu 300.000 đồng tiền án phí dân sự sơ thẩm để sung ngân sách nhà nước. Chị Sầm Thị H tự nguyện chịu án phí cho anh Dương Kim Q. Vì vậy số tiền án phí anh Dương Kim Q phải chịu sẽ được trừ vào số tiền 300.000 đồng tiền tạm ứng án phí mà chị Sầm Thị H đã nộp tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đình Lập, tỉnh Lạng Sơn (nay là Phòng Thi hành án dân sự khu vực 5 - Lạng Sơn) theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0002910 ngày 25/6/2025. (Số tiền 300.000 đồng đang được lưu giữ tại tài khoản của Thi hành án dân sự tỉnh Lạng Sơn số 3949.0.1054441.00000 tại Kho bạc nhà nước Khu vực V – Phòng nghiệp vụ 2).

4. Về quyền kháng cáo: Chị Sầm Thị H, anh Dương Kim Q có quyền kháng cáo bản án trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Lạng Sơn;
- VKSND tỉnh Lạng Sơn;
- VKSND khu vực 5 - Lạng Sơn;
- Thi hành án dân sự tỉnh Lạng Sơn;
- Các đương sự;
- Lưu: Hồ sơ vụ án;

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Hoàng Văn Duy